

udført, skjøndt han maatte vide, at der til dets Udførelse vilde blive brugt ulovlige Handlinger af den Underordnede, saaledes at han altsaa ogsaa heri har gjort sig skyldig i en Tilfidesættelse af sine Embedspligter. For andre Handlinger mene vi, at Ministerens Ansvar for den Underordnede maa indskrænkes til Reglerne for Meddelagtighed i Forbrydelser.

Ved Indledningen af mit Foredrag tillod jeg mig særlig at bemærke, at en Ministeransvarlighedslov er af en juridisk Natur, og ved nu at gaa over til andet Kapitel i Loven, nemlig det om Strafansvar, fremtræder der strax i Udkastets § 10 en Henvisning til den almindelige borgerlige Straffelov, hvorved Sagen karakteriseres som værende tillige af almindelig juridisk Natur. De Handlinger af Ministrene, som falde ind under Straffeloven, ere de egentlige Forbrydelser imod Landet, Statsforfatningen, Kongen, Kongehuset, Rigsdagen, Domstolene, Kommunernes og Bølgernes Frihed, fremdeles Bestikkelse og voldsomt Misbrug af Embedsmagten, pligtstridig Indiskretion, Forlokkelse af Underordnede og anden retskrænkende Brug af Embedsstilling og grov og gjentagen Forbømmelse og Skjedesløshed . . .

Formanden (Krabbe): De Herre i den Del af Salen vedligeholde en for høi Samtale til, at Forhandlingerne kunne føres uden Ulempe.

Ordføreren (Alberti): Nu er det utvivlsomt, at flere af disse Forbrydelser kunne have en dobbelt Karakter. Saaledes kan en Tilfidesættelse af Ukrænkeligheden af Bølgene til Rigsdagen være det første Led eller i det Hele taget et Led i en Plan til Omstyrkelse af Statsforfatningen, og i saa Fald kommer det ind under Straffeloven; men et saadant pligtstridigt Forhold kan ogsaa ske af Bekvemmelighedshensyn, af Digeegylbigbed, og da kommer det ind under Ministeransvarlighedsloven; det kan ske af Uagtsomhed, og da vil det ogsaa være strafbart, skjøndt i en mindre Grad; lignende Tilfælde kunne jo tænkes med Hensyn til andre Forhold. Med Hensyn til Slutningen af § 10 maa jeg gjøre opmærksom paa, at der i Straffeloven forekommer en Bestemmelse, som paa lægger enhver Undersaat at anmeldes for Dvirigheden visse Forbrydelser imod Kongen, Fædrelandet og Statsforfatningen, naar det kan ske uden Fare for hans eget Liv eller for hans Nærmestes Liv og Bølfærd, og dersom han ikke gjør saadan Anmeldelse, skal han, naar Forbrydelsen kommer til Udførelse, straffes med Statsfængsel eller Forbedringshusarbejde. Denne Straffebestemmelse tro vi ikke passer paa Ministrene, thi en Minister maa som den højeste Dvirighed, der er sat til at vaage over Statsforfatningen og Landets Vel, nødvendigvis have større og mere an-

svarsfulde Forpligtelser end andre Borgere. Med Hensyn dertil have vi i dette Punkt troet i § 10 at turde forstærke Ministerens Pligt. Det maa for det Første kræves af en Minister, at han sætter sig i Bevægelse, selv om han ikke har sikker Kundskab om en Forbrydelse, men at han begynder at røre sig til Retsfikkerhedens Haandhævelse, saa snart han erfare, at en Forbrydelse er besluttet, eller at den er under Forberedelse til at blive til Virkelighed. Endvidere mene Forslagsstillerne, at Ministrenes Forpligtelse til at sætte sig i Bevægelse for at forebygge Forbrydelser bør udstrækkes længere, end sket er i Straffeloven; vi tro saaledes, at det passende kan medtages, at Ministeren har denne Pligt ogsaa med Hensyn til Forsøg paa ulovlige Forfatningsforandringer, Vold imod Rigsdag, Vold imod Rigsdretten eller Højesteret; dertil henvise Citaterne i § 10. Endvidere turde det være et Spørgsmaal, om en Minister skal kunne fri sig fra sin Forpligtelse alene af Hensyn til mulig Fare for sit eget eller sine Nærmestes Liv. Vi tro, at en Ministers Stilling er af den Slags, at han bør offere sig for Fædrelandet, og at saadanne Hensyn vel kunne medføres en Formildelse i Straffen, men ingenlunde bør begrunde en Fritagelse for ham fra at vaage over sit Fædreland og virke paa sin Post. Endelig tro vi, at det ikke er tilstrækkeligt, at en Minister gaar hen og gjør en Anmeldelse til en Dvirighedsperson om en saadan farlig Forbrydelse. Vi mene, at han som Minister, selv om han ikke har Justitsportefeuil- len, har en selvstændig Forpligtelse til at holde paa Lovene og Forfatningen, at han bør gjøre Alt, hvad han formaar for at forhindre Forbrydelsen, og at han derfor bør handle paa egen Haand. — Af de specifikke Ministerforsøelser er selvfølgelig Undladelsen af ministeriel Medunderskrift den, som først frembyder sig, og det er den, vi omtale i § 11. At den Minister, som i dette Tilfælde handler med ond Villie, eller, som man kalder det, mala fide, er straffskyldig, derom tør der vel neppe være nogen Tvivl; men dersom en Minister handler i god Tro, bona fide, er det maaske ikke saa indlysende, at han er ansvarlig og strafbar, hvad der dog efter Forslagsstillerens Mening ikke desto mindre maa anses for at være vel begrundet. Om den Minister, under hvem en vis Forretning forter, gjælder det formentlig, at han maa være i Besiddelse af en saadan aandelig og personlig Myndighed, at han er i Stand til at forebygge, at en kongelig Beslutning indenfor hans Forretningsomraade udstedes uden hans Medunderskrift. Er han ikke istand til at forebygge dette og til at faae Grundlovens tydelige Forskrift fulgt, bør han uden al Tvivl anses med en Bøde, om den endog kan være moderat; thi den Uvuelighed eller Inkapacitet, som han saaledes viser, er høist farlig for Staten, og med Hensyn til hans personlige Stilling burde han kjende sig